

7/6404
G.K.160

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 30824082-610 - 5049
Konu : Van Milletvekili
Lezgin BOTAN'ın
Yazılı Soru Önergesi

06 Eylül 2016
.../.../2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 22.06.2016 tarihli ve 43452547-120.07-42799 sayılı yazınız.

Van Milletvekili Lezgin BOTAN'ın Bakanlığımıza yönelttiği, TBMM 7/6404 Esas sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mehmet ÖZHASEKİ
Bakan

EK :
Cevap Yazısı (2 sayfa)

VAN MİLLETVEKİLİ
SAYIN LEZGİN BOTAN'IN
TBMM 7/6404 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR :

Türkiye'nin en büyük gölü olan Van Gölü; 3.755 km karelik alanı ve 430 km lik kıyı uzunluğu ile dünyanın en büyük sodalı gölüdür. İktidarların çarpık kentleşme politikaları yetersiz çevre bilinciyle buluşunca doğa; hem içinde barındırdığı canlılar açısından hem de insanlar açısından yaşanılmaz çorak bir alana dönüşmektedir.

Van Gölü havzası Türkiye'nin önemli sulak havzaları arasında yer almaktadır. Türkiye de yaşadığı tespit edilen 465 kuş türünün 213 çeşidine ev sahipliği yaptığı gözlenmiştir. Uluslar Arası Doğa Koruma Birliğinin tehlike altında gösterdiği "dik kuyruk" ördeğinin yaşam alanı arasında yer almaktadır. Ayrıca sodalı suda yetişen endemik "inci kefali" balığının yetiştirme merkezidir.

Van Gölü ile ilgili son zamanlarda yapılan araştırmalar göldeki kirlilik oranının ciddi boyutlara ulaştığını ortaya koymaktadır. Yapılan analizlerde göldeki e-koli ve coliform değerlerinin normal değerlerin binlerce kat üzerinde olduğu ve hem gölde faydalanan insanlar açısından hem de diğer canlı türleri açısından büyük risklerin ortaya çıktığını göstermektedir.

Türkiye biyo çeşitliliğin korunması amacıyla birçok uluslararası antlaşmaya taraf olmuştur. Bu antlaşmalar gereği Türkiye de 16 alan Özel Çevre Koruma Bölgesi ilan edilmiştir. Van Gölü havzası da benzer özellikler taşımasına rağmen; böyle bir statüye alınmamıştır. Sadece göl içinde yer alan adalar arkeolojik önemlerinden dolayı SİT alanı ilan edilmiştir.

Bu bağlamda:

- 1- 2008 yılında hazırlanıp 2009 yılında yürürlüğe giren ve 2011 yılında revizyona tabi tutularak 2012 yılında yeniden tanıtımı yapılarak yürürlüğe konulan Van Gölü Havzası Koruma Eylem Planı çerçevesinde bu güne kadar hayata geçirilen koruma tedbirleri nelerdir? 2009 yılında uygulanmaya başlanan eylem planı hangi gerekçeyle revizyona tabi tutulmuştur? Revizyon sonrası plana eklenen yeni koruma tedbirleri nelerdir?
- 2- 2008 yılında hazırlanan ve 2011 yılında revize edilen Van Gölü Havzası Koruma Eylem Planı kapsamında revizyondan önce ve revizyon sonrası yapılan koruma çalışmaları nelerdir? Bu amaçla yapılan harcamaların parasal tutarı yıllar bazında ne kadardır?
- 3- Hassas ve az hassas su alanları tebliğinde belirlenen kriterlere göre Van Gölü Havzası hassas ve öncelikli korunması gereken alan olarak tespit edilmesine rağmen aradan geçen zaman içinde havzanın kirlenmesinin artarak devam etmesinin nedeni nedir?
- 4- 2008 yılından beri Van Gölü havzasında düzenli kirlenme ölçümleri yapılmış mıdır? Yapılmışsa yıllar bazında elde edilen sonuçlar nelerdir? Tespit edilen kirleticiler nelerdir?
- 5- 2014 -2023 dönemini kapsayan ve Van Gölü Havzasının da içinde yer aldığı 25 havza ile ilgili yapılması gereken koruma çalışmalarını da kapsayan Ulusal Havza Yönetimi Strateji belgesinde öngörülen kısa ve uzun vadeli çalışmalar çerçevesinde bu güne kadar hangi havzalarda ne tür iyileştirme ve koruma çalışmaları yapılmıştır? Bu kapsamda Van Gölü havzasının korunması ve iyileştirilmesi için hangi yatırımlar yapılmıştır?
- 6- Van Gölü kıyısındaki yapıların ve göl havzasındaki kentleşme planlarında gölün kirlenmesini önleyecek ne tür tedbirler alınmıştır?
- 7- Bakanlık olarak Van Gölü havzasındaki Biyo çeşitliliğin tespiti ile ilgili yürüttüğünüz bir çalışma var mıdır? Varsa göl havzasında yaşayan kaç tür canlı tespiti yapılmıştır? Bu türlerden kaç endemik türler arasında yer almaktadır?

- 8- Van gölü havzasının Özel Çevre Koruma Bölgesi ilan edilmesi için yürüttüğünüz bir çalışma var mıdır? Yoksa bu konuda bir çalışma yapacak mısınız?
- 9- Van Gölü havzasının korunması ve mevcut kirliliğin giderilmesi konusunda Van ilinin yerel dinamikleriyle. Yerel Yönetim, Van Sanayi ve Ticaret Odası, Yüzüncü Yıl Üniversitesi ve Sivil Toplum Örgütlerinin Paydaş olduğu 2008 yılından beri kaç adet proje hazırlanmıştır? İlgili kurumların ve STK ların içinde yer aldığı ve halen devam eden kaç adet çalışma sürmektedir?

CEVAPLAR :

1,2- Havza Koruma Eylem Planları Orman ve Su İşleri Bakanlığı tarafından hazırlanmakta ve sorumluluğunda bulunmaktadır .

3,4- Van Gölünü kirlenmesine yol açan en büyük faktör evsel kaynaklı atık sulardır. Bunu önlemenin yolu yeni atık su arıtma tesisleri yapmak ve eski atık su arıtma tesislerini revizyona tabi tutmaktır.

AB müktesebat uyum çalışmaları çerçevesinde kentsel atık suların toplanması, arıtılması ve deşarjı ile belirli endüstriyel sektörlerden kaynaklanan atık su deşarjının olumsuz etkilerine karşı çevreyi korumak amacıyla 08.01.2006 tarihli ve 26047 sayılı Resmi Gazete yayımlanarak yürürlüğe giren Kentsel Atıksu Arıtımı Yönetmeliği ile kanalizasyon sistemlerine boşaltılan kentsel ve belirli endüstriyel atık suların toplanması, arıtılması ve deşarjı, atık su deşarjının izlenmesi, raporlanması ve denetlenmesi ile ilgili teknik ve idari esaslar düzenlenmiştir.

Ayrıca Kentsel Atıksu Arıtımı Yönetmeliği Hassas ve Az Hassas Su Alanları Tebliğiyle hassas su alanları ve az hassas su alanlarının tespiti, izlenmesi ve bu alanlara yapılacak kentsel atık su deşarjlarının tabi olacağının usul ve esasları belirlenmiştir.

Diğer taraftan 2872 sayılı Çevre kanununun geçici 4 üncü maddesi uyarınca belediyelerimiz atıksu arıtma tesisleri yapmakta ve işletmektedirler. Bakanlığımız tarafından Van Gölü havzasında yeni yapılan atıksu arıtma tesislerinin tasarımlarının söz konusu yönetmelik ve tebliğ gereği ileri arıtım (azot, fosfor giderimi) yapacak şekilde planlanması yapılmaktadır.

Ancak, atık su altyapı tesislerini süresi içerisinde yapmak ve uygun şekilde işletilmelerini sağlamak görev, yetki ve sorumluluğu anılan mevzuata göre belediyelerde bulunmaktadır.

Ayrıca, Bakanlığımız tarafından 14 Mart 2015 tarihinde “Van, Bitlis, Hakkari, Muş, Siirt, Şırnak İllerini İçine Alan Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Projesi” başlatılmış olup çalışmalara halen devam edilmektedir.

5- Havza koruma çalışmaları Orman ve Su İşleri Bakanlığı tarafından yapılmaktadır.

6- Bakanlığımızca Van Gölüne ait tüm kıyılara 3621 Sayılı Kıyı Kanunu uyarınca Kıyı Kenar Çizgisi çizilerek onaylanmış ve kıyı alanlarındaki kaçak yapılaşmaya müdahale için ilgili Belediyelere ve Milli Emlak Müdürlüğüne gönderilmiştir. Kıyıda kaçak yapılaşmaya ve yapılaşma yönelik tüm yaptırımlara ilişkin yetki belediyelerde bulunmaktadır.

7-Konu ile ilgili çalışmalar Orman ve Su İşleri Bakanlığı tarafından yapılmaktadır.

8- Bakanlığımız tarafından bu konuda yapılan bir çalışma bulunmamaktadır.

9-İl Müdürlüğümüzün üniversite veya sivil toplum kuruluşları ile yaptığı herhangi bir proje bulunmamaktadır.